

**Извештај о ревизији правилности пословања
Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд
која се односи на приходе од путарине и зараде и накнаде зарада
за 2021. годину**

Број 400-88/2022-06/13

Београд, 10. август 2022. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Насловну фотографију је доставио субјект ревизије.

Зашто смо спровели ову ревизију?

У ревизијама корисника јавних средстава које су вршене у претходним годинама утврђене су значајне неправилности у примењивању закона којима су уређене накнаде за коришћење јавних добара и којима су уређена права, обавезе и одговорности из радног односа.

Неправилности су се односиле на:

- Утврђивање накнаде за коришћење јавних добара које није у складу са прописима;
- Обрачун и наплату накнаде за коришћење јавних добара које није у складу са прописима;
- Ослобођења од обавезе плаћања накнаде за коришћење јавних добара које није у складу са прописима;
- Општи акт и уговори о раду којима су уређена права и обавезе запослених нису усклађени са Законом о раду у делу који се односи на зараде и накнаде зарада;
- Обрачун и исплата зарада и накнада зарада нису вршени у складу са одредбама Закона о раду и интерним општим актом;
- Запошљавање није вршено у складу са Законом о буџетском систему.

Шта смо препоручили?

За уређење области која је била предмет ове ревизије дали смо три препоруке које су усмерене на то да се:

- обрачун и исплата зарада за рад у сменама врши у складу са Законом о раду,
- донесу писане политике и процедуре којима се уређује обрачун и исплата зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених.

Резиме

Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд (у даљем тексту: Предузеће) није покренуло процедуру за раскид уговора због кршења битних елемената уговора, закључених са два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, нити је предузимало друге мере против ова два дистрибутера који, на позив Предузећа, нису обезбедили банкарске гаранције адекватног износа у складу са оствареним износима путарине. Остварени износи путарине су били већи од дозвољених износа, према вредностима обезбеђених банкарских гаранција, од 1,92 милиона динара до 78,10 милиона динара месечно, што није у складу са уговорима закљученим са овим дистрибутерима и одлукама о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, које је донео в. д. директор Предузећа.

Предузеће је обрачунало и исплатило увећану зараду за рад у сменама за 2021. годину у бруто износу од 63,23 милиона динара, од чега за децембар 2021. године у износу од 6,09 милиона динара за 1218 запослених. Међутим, на изабраном узорку од 94 запослена, од којих је за 82 запослена исплаћена увећана зарада за рад у сменама за децембар 2021. године у износу од 429 хиљада динара, утврђено је да је за 41 запосленог неосновано обрачуната и исплаћена увећана зарада за рад у сменама у износу од 211 хиљада динара, јер запослени нису у складу са Законом о раду, обављали посао у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

Предузеће је обрачунало и исплатило нето зараду в. д. директору за 2021. годину у износу већем од прописане максималне зараде у јавном сектору за 194 хиљаде динара, што није у складу са Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	5
1. ПРИХОДИ ОД ПУТАРИНЕ ЗА 2021. ГОДИНУ	5
1.1. Предузеће је, у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, утврдило накнаду за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (путарина).....	5
1.2. Наплата путарине није вршена у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара код два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему. Наиме, два дистрибутера нису обезбедила банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним износима путарине који су били већи од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција од 1,92 милиона динара до 78,10 милиона динара месечно.	5
1.3. Предузеће је извршило ослобађање од обавезе плаћања путарине у износу од 900,84 милиона динара, у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара.....	6
2. ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ ЗАРАДА ЗА 2021. ГОДИНУ	7
2.1. Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре и начин признавања рада у сменама, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама у складу Законом о раду.	7
2.2. Предузеће је више обрачунало и исплатило зараду за рад у сменама за 41-ог запосленог у износу од 211 хиљада динара и зараду в. д. директору за 2021. годину у износу већем од прописане максималне зараде у јавном сектору за 194 хиљаде динара.....	7
2.3. Број новозапослених у Предузећу је усклађен са Законом о буџетском систему.....	8
Скретање пажње.....	9
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	10
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	12
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	14
1. Предмет ревизије.....	14
2. Ревидирани период пословања	14
3. Информације о субјекту ревизије	14
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима.....	15
5. Критеријуми.....	15
6. Методологија рада.....	16
7. Стандарди ревизије примењени у ревизији	17
V Прилози.....	18
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија.....	19
Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије	24
Прилог 3 – Приходи од путарине за 2021. годину.....	24
Прилог 4 – Зараде и накнаде зарада за 2021. годину.....	36

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. ПРИХОДИ ОД ПУТАРИНЕ ЗА 2021. ГОДИНУ

1.1. Предузеће је, у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, утврдило накнаду за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (путарина)

1.1.1. Предузеће израчунава висину накнаде за путарину у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара.

Висина накнаде за путарину се израчунава тако што се висина путарине прописана у Прилогу 10, Табела 10 Закона о накнадама за коришћење јавних добара, за одређену категорију возила, множи са дужином пређене релације. Дужине релација су одређене пројектним извештајем „Референтни систем мреже државних путева I и II реда на територији Републике Србије“ и Новелацијама Референтног система услед промена насталих на мрежи државних путева.

Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 3 овог извештаја.

1.1.2. Износ накнаде за одређену деоницу јавног пута се утврђује подзаконским актом Предузећа уз сагласност Владе.

Износ накнаде за одређену деоницу јавног пута, утврђен је Одлуком о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина) . Ову одлуку доноси Надзорни одбор Предузећа а сагласност на исту даје Влада доношењем решења. У складу са овом одлуком Предузеће формира ценовник за наплату путарине.

Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 3 овог извештаја.

1.2. Наплата путарине није вршена у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара код два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему. Наиме, два дистрибутера нису

1.2.1. Предузеће није покренуло процедуру за раскид уговора због необезбеђених банкарских гаранција адекватног износа.

Предузеће није покренуло процедуру за раскид уговора због кршења битних елемената уговора, закључених са два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, нити је предузимало друге мере против ова два дистрибутера. На позив Предузећа, ова два дистрибутера нису обезбедила нове банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним

обезбедила банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним износима путарине који су били већи од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција од 1,92 милиона динара до 78,10 милиона динара месечно.

износима путарине у току обрачунског периода од месец дана, што није у складу са уговорима закљученим са овим дистрибутерима и одлукама о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, које је донео в. д. директор Предузећа.

Један дистрибутер је остварио износе путарине у постпејд систему веће од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција, током свих 12 месеци 2021. године, и то у износима од 44.978.860 динара до 78.104.250 динара, као и у прва три месеца 2022. године, у износима од 30.595.970 динара до 71.247.970 динара. Други дистрибутер је остварио износе путарине веће од дозвољених за 10 месеци 2021. године, у износима од 1.921.840 динара до 29.340.180 динара, и у прва три месеца 2022. године, у износима од 3.345.290 динара до 9.110.060 динара.

Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 3 тачка 5 овог извештаја.

1.3. Предузеће је извршило ослобађање од обавезе плаћања путарине у износу од 900,84 милиона динара, у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара.

1.3.1. Предузеће је извршило ослобађање од обавезе плаћања путарине у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, за возила за која се не плаћа путарина као и за возила по издатим одобрењима.

Предузеће је извршило ослобађање од обавезе плаћања путарине у износу од 900.844.790 динара за возила за која се у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, не плаћа путарина (возила МУП-а, хитне помоћи, Војске Србије и др.) као и за возила по одобрењима која је Предузеће издало у складу са овим законом (возила особа са утврђеним инвалидитетом, правних лица који обављају послове одржавања и заштите јавног пута за чије коришћење се плаћа путарина и др.).

Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 3 тачка 7 овог извештаја.

2. ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ ЗАРАДА ЗА 2021. ГОДИНУ

2.1. Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре и начин признавања рада у сменама, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама у складу Законом о раду.

2.2. Предузеће је више обрачунало и исплатило зараду за рад у сменама за 41-ог запосленог у износу од 211 хиљада динара и зараду в. д. директору за 2021. годину у износу већем од прописане максималне зараде у јавном сектору за 194 хиљаде динара.

2.1.1. Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре и начин признавања рада у сменама, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама.

Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре које се односе на рад у сменама и није уредило начин признавања рада у сменама запосленима, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама за запослене у организационим деловима Предузећа код којих се рад обавља у сменама, што није у складу са одредбама чл. 3 став 1 и 108 став 4 Закона о раду, а у вези са одредбама члана 63 овог закона.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 2). Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 4 тачка 1 овог извештаја.

2.2.1. Предузеће је утврдило, обрачунало и исплатило увећану зараду за рад у сменама а да нису били испуњени услови из Закона о раду.

Предузеће је обрачунало и исплатило увећану зараду за рад у сменама за 2021. годину у бруто износу од 63.225.668 динара, од чега за децембар 2021. године у износу од 6.086.437 динара за 1218 запослених. Међутим, на изабраном узорку од 94 запослена, од којих је за 82 запослена исплаћена увећана зарада за рад у сменама за децембар 2021. године у износу од 428.603 динара, утврђено је да је за 41 запосленог неосновано обрачуната и исплаћена увећана зарада за рад у сменама у износу од 210.695 динара, јер запослени нису у складу са одредбама члана 63 став 2 Закона о раду, обављали посао у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3). Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 4 тачка 2 овог извештаја.

2.2.2. Предузеће је обрачунало и исплатило зараду в. д. директору у износу већем од прописаног Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору.

Предузеће је обрачунало и исплатило нето зараду в. д.

директору за 2021. годину у износу већем од прописане максималне зараде у јавном сектору за 194.338 динара, што није у складу са одредбама члана 2 став 1 Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору.

Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 4 тачка 3 овог извештаја.

2.3. Број новозапослених у Предузећу је усклађен са Законом о буџетском систему.

2.3.1. Број новозапослених лица у Предузећу, усклађен је са чланом 27к Закона о буџетском систему.

Предузеће је радни однос са новим лицима засновало у складу са одредбама члана 27к ст. 1 и 4 Закона о буџетском систему, уз добијену сагласност тела Владе - Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно ангажовање код корисника јавних средстава.

Детаљнији подаци су садржани у Прилогу 4 тачка 4 овог извештаја.

Скретање пажње

1. Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 3 – Приходи од путарине за 2021. годину, Ослобађања.

Законом о накнадама за коришћење јавних добара у члану 199 став 6 дефинисано је да се начин остваривања права на попуст, као и критеријуми за остваривање права на попуст ближе уређују подзаконским актом који доноси министар у чијој су надлежности послови саобраћаја.

До дана вршења ове ревизије надлежни министар није донео подзаконски акт којим се ближе уређује начин остваривања права на попуст, као и критеријуми за остваривање права на попуст на плаћање путарине, како је предвиђено чланом 199 став 6 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

2. Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 1, тачка 1.1) – Интерна контрола и интерна ревизија, Финансијско управљање и контрола, Контролно окружење, Органи јавног предузећа.

Решењем Владе Републике Србије 24 број 119-10188/2013-1 од 28. новембра 2013. године, именован је вршилац дужности директора Јавног предузећа „Путеви Србије“, са којим је Надзорни одбор закључио Уговор о раду на одређено време – до истека мандата, који се примењује од 29. новембра 2013. године.

Извештајем о ревизији правилности пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“, Београд, број: 400-245/2020-06/11 од 16. октобра 2020. године, утврђено је да на дан 31. децембра 2019. године и даље, исто именовано лице више од шест година обавља функцију вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Путеви Србије“, што није у складу са чланом 52 став 2 Закона о јавним предузећима, којим је прописано да период обављања функције вршиоца дужности директора не може бити дужи од једне године.

За отклањање наведене неправилности, дата је препорука Надзорном одбору Јавног предузећа „Путеви Србије“ да покрене иницијативу за именовање директора Предузећа у складу са Законом о јавним предузећима.

Послеревизионим извештајем о мерама исправљања Јавног предузећа „Путеви Србије“, Београд, по ревизији правилности пословања, број 400-245/2020-06/17 од 27. децембра 2021. године, утврђено је да је, у складу са датом препоруком, Надзорни одбор Предузећа, доставио ради информисања, Министарству привреде и Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, дописе у чијем прилогу је наведена препорука из Извештаја Државне ревизорске институције број: 400-245/2020-06/11 од 16. октобра 2020. године.

Међутим, на дан 31. децембра 2021. године и даље, исто именовано лице обавља функцију вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Путеви Србије“.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1¹

1. Предузеће је обрачунало и исплатило увећану зараду за рад у сменама за 2021. годину у бруто износу од 63.225.668 динара, од чега за децембар 2021. године у износу од 6.086.437 динара за 1218 запослених. Међутим, на изабраном узорку од 94 запослена, од којих је за 82 запослена исплаћена увећана зарада за рад у сменама за децембар 2021. године у износу од 428.603 динара, утврђено је да је за 41 запосленог неосновано обрачуната и исплаћена увећана зарада за рад у сменама у износу од 210.695 динара, јер запослени нису у складу са одредбама члана 63 став 2 Закона о раду, обављали посао у различитим сменама најмање трећину свог радног времена. (Прилог 4, тачка 2)
2. Предузеће је обрачунало и исплатило нето зараду в. д. директору за 2021. годину у износу већем од прописане максималне зараде у јавном сектору за 194.338 динара, што није у складу са одредбама члана 2 став 1 Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору. (Прилог 4, тачка 3)
3. Предузеће није покренуло процедуру за раскид уговора због кршења битних елемената уговора, закључених са два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, нити је предузимало друге мере против ова два дистрибутера. На позив Предузећа, ова два дистрибутера нису обезбедила нове банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним износима путарине у току обрачуноског периода од месец дана, што није у складу са уговорима закљученим са овим дистрибутерима и одлукама о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, које је донео в. д. директор Предузећа.

Један дистрибутер је остварио износе путарине у постпејд систему веће од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција, током свих 12 месеци 2021. године, и то у износима од 44.978.860 динара до 78.104.250 динара, као и у прва три месеца 2022. године, у износима од 30.595.970 динара до 71.247.970 динара. Други дистрибутер је остварио износе путарине веће од дозвољених за 10 месеци 2021. године, у износима од 1.921.840 динара до 29.340.180 динара, и у прва три месеца 2022. године, у износима од 3.345.290 динара до 9.110.060 динара. (Прилог 3, тачка 5)
4. Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре које се односе на рад у сменама и није уредило начин признавања рада у сменама запосленима, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама за запослене у организационим деловима Предузећа код којих се рад обавља у сменама, што није у складу са одредбама чл. 3 став 1 и 108 став 4 Закона о раду, а у вези са одредбама члана 63 овог закона. (Прилог 4, тачка 1)
5. Предузеће није донело писане политике и процедуре којима се уређује обрачун и исплата зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених, што није у складу са одредбама члана 8 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору. (Прилог 1, тачка 1.3)

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана,

ПРИОРИТЕТ 2²

У поступку ревизије нису откривене неправилности другог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 3³

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1. Препоручујемо Предузећу да обрачун и исплату зарада за рад у сменама врши у складу са одредбама Закона о раду. (Прилог 4, препорука број 3)
2. Препоручујемо Предузећу да интерним општим актом уреди процедуре које се односе на рад у сменама и начин признавања рада у сменама запосленима, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама, у складу са одредбама Закона о раду. (Прилог 4, препорука број 2)
3. Препоручујемо Предузећу да донесе писане политике и процедуре којима се уређује обрачун и исплата зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених. (Прилог 1, препорука број 1)

ПРИОРИТЕТ 2

У поступку ревизије нису дате препоруке другог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

² ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

³ ПРИОРИТЕТ 3 – Неправилности које је могуће отклонити у року до три године.

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд је обавезно да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Предузете мере у поступку ревизије. За мере исправљања је дужно да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд обавезно је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд обавезно је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне

неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
10. август 2022. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, Програма ревизије Државне ревизорске институције за 2022. годину и Закључка о спровођењу ревизије број 400-88/2022-06/1 од 5. јануара 2022. године.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд која се односи на приходе од путарина и зараде и накнаде зарада за 2021. годину.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2021. године за приходе од путарина и зараде и накнаде зарада.

3. Информације о субјекту ревизије

Пун назив: Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд

Скраћени назив: ЈП „Путеви Србије“

Седиште: Београд, Општина Звездара

Улица и број: Булевар краља Александра 282

Матични број: 20132248

ПИБ: 104260456

Шифра и назив делатности: 4211 – Изградња путева и аутопутева

Предузеће је корисник јавних средстава и налази се на списку других корисника јавних средстава (Тип КЈС 6). Јединствени број корисника јавних средстава је 11001.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ обавља послове из своје надлежности према годишњем Програму пословања, на који сагласност даје Влада Републике Србије.

Чланом 8 став 1 Закона о јавним путевима⁴, који је ступио на снагу 1. јануара 2006. године, прописано је да делатност управљања државним путевима обавља јавно предузеће које оснива Влада, а чланом 101 да до почетка рада Јавног предузећа, послове управљања државним путевима врши Републичка дирекција за путеве, образована Законом о путевима⁵, да даном почетка рада Јавног предузећа престаје са радом Републичка дирекција за путеве и да даном почетка рада Јавног предузећа преузима права, обавезе, средства, запослене, документацију и предмете у вршењу јавних овлашћења Републичке дирекције за путеве.

Влада је донела Одлуку о оснивању Јавног предузећа за управљање државним путевима, која је ступила на снагу 1. јануара 2006. године⁶. Према Одлуци, Јавно предузеће послује под пословним именом: Јавно предузеће „Путеви Србије“.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд је уписано у Регистар привредних субјеката у Агенцији за привредне регистре дана 23. фебруара 2006. године.

Влада је донела Одлуку о усклађивању пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд са Законом о јавним предузећима 05 број 023-9226/2016 од 5. октобра

⁴ „Службени гласник РС“, број 101/05

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 46/91, 52/91 – испр., 53/93, 67/93, 48/94 и 42/98

⁶ „Службени гласник РС“, број 115/05

2016. године⁷. Одлуком је одређено да је Република Србија оснивач Јавног предузећа у чије име оснивачка права врши Влада, да се средства за инвестициона улагања за изградњу и реконструкцију државних путева обезбеђују из: 1) буџета Републике Србије, утврђених посебно за ову намену; 2) кредита; 3) накнада за употребу држаног пута и 4) других извора, у складу са законом, да Јавно предузеће у оквиру обављања своје делатности, стиче и прибавља средства из: 1) финансијских кредита; 2) улагања домаћих и страних лица; 3) буџета Републике Србије; 4) накнада за употребу државног пута и 5) других извора, у складу са законом и да су органи Јавног предузећа Надзорни одбор и директор. Доношењу ове одлуке претходила је Одлука о усклађивању пословања Јавног предузећа за управљање државним путевима са Законом о јавним предузећима⁸.

Надзорни одбор Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд донео је, на седници одржаној 4. маја 2017. године, Статут Јавног предузећа „Путеви Србије“ I број 953-8606/17-11 од 4. маја 2017. године, на који је Влада дала сагласност решењем 05 Број: 110- 5634/2017 од 27. јуна 2017. године⁹.

Ступањем на снагу Закона о путевима¹⁰ престао је да важи Закон о јавним путевима¹¹. Законом о путевима прописано је да је управљање јавним путевима делатност од општег интереса, да делатност управљања државним путевима обавља јавно предузеће, односно друштво капитала чији је једини власник Република Србија и да јавна предузећа и други облици организовања који обављају делатност управљања јавним и некатегорисаним путевима, настављају да обављају ту делатност у складу са одредбама овог закона.

На дан 31. децембра 2021. године, Јавно предузеће „Путеви Србије“ Београд, је имало 2.133 запослена.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ИССАИ 4000 – „Стандард за ревизију правилности пословања“ и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима, са применљивим критеријумима.

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да би добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима од путарина и зарадама и накнадама зарада у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд која се односи на приходе од путарина и зараде и накнаде зарада.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

Прописи који су у ревизији коришћени као извор критеријума су:

- Закон о накнадама за коришћење јавних добара;

⁷ „Службени гласник РС“, број 82/16

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 46/13 и 90/14

⁹ „Службени гласник РС“, број 63/17

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13

- Закон о путевима;
- Закон о раду;
- Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору;
- Закон о буџетском систему;
- Закон о јавним предузећима;
- Интерна акта субјекта ревизије.

Ревизорска питања на основу којих је извршено оцењивање предмета ревизије су:

- 1) Да ли је Предузеће утврдило накнаду за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (путарина), у складу са прописима?
- 2) Да ли су обрачун и наплата путарине извршени у складу са прописима?
- 3) Да ли је Предузеће извршило ослобађање од обавезе плаћања путарине у складу са прописима?
- 4) Да ли су општи акт и уговори о раду којима су уређена права и обавезе запослених усклађени са одговарајућим одредбама Закона о раду у делу који се односи на зараде и накнаде зарада?
- 5) Да ли су зараде и накнаде зарада утврђене, обрачунате и исплаћене у складу са прописима?
- 6) Да ли је број новозапослених у Предузећу усклађен са чланом 27к Закона о буџетском систему?

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа који уређују остваривање прихода од путарина и обрачун и исплату зарада и накнада зарада;
- анализу интерних аката Предузећа којима је уређено остваривање прихода од путарина и обрачун и исплата зарада и накнада зарада;
- испитивање активности, одлука Предузећа у вези са правилности пословања Предузећа које се односи на остваривање прихода од путарина и обрачун и исплату зарада и накнада зарада;
- интервјуисање одговорних лица Предузећа.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора“, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања“ и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања“.

V Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Према одредбама члана 80 Закона о буџетском систему¹², интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава,
- 2) интерну ревизију код корисника јавних средстава и
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1. Финансијско управљање и контрола

Финансијско управљање и контрола се организују као систем процедура и одговорности свих лица у организацији.

Руководство Предузећа одговорно је за успостављање организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у обезбеђивању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

Финансијско управљање и контрола обухваћени су кроз: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникацију и праћење и процену система.

Предузеће је 30. марта 2022. године доставило Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину, уз који је достављена и Изјава о интерним контролама за 2021. годину, коју је потписао в. д. директора Друштва.

1) Контролно окружење

Одредбама члана 81 Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹³ прописано је да корисници јавних средстава успостављају финансијско управљање и контролу, која се спроводи политикама, процедурама и активностима са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће своје циљеве остварити кроз: пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима; реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја и др.

Систем интерне контроле у Предузећу у 2021. години је уређен интерним општим и појединачним актима који се односе на пословање Предузећа, а које су донели Влада Републике Србије, Надзорни одбор Предузећа и в. д. директора Предузећа, међу којима су: Статут Предузећа, Одлука о усклађивању пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд са Законом о Јавним предузећима, Колективни уговор за Предузеће (закључен између Предузећа кога заступа в. д. директора, Владе Републике Србије и репрезентативног синдиката код послодавца), Правилник о организацији и систематизацији послова, Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, Правилник о набавкама и др.

¹² „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 и 118/21 - др. закон

¹³ „Службени гласник РС“, број 89/19

Предузеће је организовано, као економска и пословна целина, у осам организационих делова и то: Кабинет директора, Сектор за стратегију, пројектовање и развој, Сектор за инвестиције, Сектор за одржавање државних путева I и II реда, Сектор за управљачко-информационе системе у саобраћају, Сектор за наплату путарине, Сектор за правне, кадровске и опште послове и Сектор за економско-финансијске и комерцијалне послове.

Органи јавног предузећа

На основу Закона о јавним предузећима¹⁴, органи јавног предузећа су директор и надзорни одбор.

Решењем Владе Републике Србије 24 број 119-10188/2013-1 од 28. новембра 2013. године, именован је вршилац дужности директора Јавног предузећа „Путеви Србије“, са којим је Надзорни одбор закључио Уговор о раду на одређено време – до истека мандата, који се примењује од 29. новембра 2013. године.

Извештајем о ревизији правилности пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“, Београд, број: 400-245/2020-06/11 од 16. октобра 2020. године, утврђено је да на дан 31. децембра 2019. године и даље, исто именовано лице више од шест година обавља функцију вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Путеви Србије“, што није у складу са чланом 52 став 2 Закона о јавним предузећима, којим је прописано да период обављања функције вршиоца дужности директора не може бити дужи од једне године.

За отклањање наведене неправилности, овим извештајем о ревизији, дата је препорука Надзорном одбору Јавног предузећа „Путеви Србије“ да покрене иницијативу за именовање директора Предузећа у складу са Законом о јавним предузећима.

Послеревизионим извештајем о мерама исправљања Јавног предузећа „Путеви Србије“, Београд, по ревизији правилности пословања, број 400-245/2020-06/17 од 27. децембра 2021. године, утврђено је да је, у складу са датом препоруком, Надзорни одбор Предузећа, доставио ради информисања, Министарству привреде и Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, дописе у чијем прилогу је наведена препорука из Извештаја Државне ревизорске институције број: 400-245/2020-06/11 од 16. октобра 2020. године.

Овим Послеревизионим извештајем, описана мера исправљања је оцењена као задовољавајућа.

Међутим, на дан 31. децембра 2021. године и даље, исто именовано лице обавља функцију вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Путеви Србије“.

Чланови Надзорног одбора Предузећа су именовани Решењима Владе о именовању председника и чланова Надзорног одбора Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд, и то како је дато у следећој табели:

¹⁴ „Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19

Табела број 1: Решења Владе о именовану председника и чланова Надзорног одбора Предузећа, важећа на дан 31. децембра 2021. године

РБ	Именовање за дужности	Решење Владе о именовану	
		Број	Датум
1	председника	24 Број: 119-9643/2020	26.11.2020.
2	члана	24 Број: 119-9457/2017	28.9.2017.
3	члана	24 Број: 119-5283/2021	3.6.2021.
4	независног члана	24 Број: 119-5283/2021	3.6.2021.
5	члана - представник запослених	24 Број: 119-9457/2017	28.9.2017.

Одредбама члана 16 став 1 и члана 17 став 1 Закона о јавним предузећима¹⁵, прописано је да надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач Република Србија има пет чланова, од којих је један председник и да председника и чланове надзорног одбора именује Влада, на период од четири године, од којих је један члан надзорног одбора из реда запослених, а један члан мора бити независан члан надзорног одбора.

Комисија за ревизију је успостављена Одлуком о именовану председника и чланова Комисије за ревизију Јавног предузећа „Путеви Србије“ I Број: 953-4407/22-5 од 25. фебруара 2022. године, донетом од стране Надзорног одбора.

2) Управљање ризицима

У складу са одредбама чл. 11 и 14 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹⁶, руководилац корисника јавних средстава је одговоран за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле, који обухвата и управљање ризицима.

Надзорни одбор је дана 13. фебруара 2015. године донео Правилник о политикама управљања ризицима I Број: 953-2887/15-7 од 13. фебруара 2015. године, којим се дају опште смернице за идентификацију, мерење и процену ризика, као и управљање ризицима у складу са прописима, стандардима и правилима струке. Предузеће има сачињен Регистар ризика, којим су идентификовани догађаји и одређени кључни ризици који могу неповољно утицати на остварење циљева садржаних у планским документима.

3) Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог финансијског плана и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама и интерна верификација и поуздано извештавање.

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 89/19

Пословником о интегрисаним менаџмент системима VII Број: 953-14496 од 21. јуна 2021. године, описује се интегрисани менаџмент систем примењен у раду Предузећа, у процесима управљања државним путевима, а у складу са захтевима стандарда ISO 9001:2015, ISO 45001:2018 и ISO 39001:2012, у оквиру кога су набројани процеси у Предузећу и везе између њих.

Предузеће има Процедуре које се односе на предмет ревизије и то: *Наплата путарине*, која се примењује у Сектору наплате путарине, а има за предмет процес наплате путарине и *Заједнички послови Сектора наплате*, која се примењује у Сектору наплате путарине у Одељењу заједничких послова, а која има за предмет заједничке послове у Сектору за наплату путарине.

У поступку ревизије је утврђено да Предузеће није донело писане политике и процедуре којима се уређује обрачун и исплата зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених.

Према објашењењу одговорних лица наведено је да Предузеће послује у складу са Законима, Колективном уговором ЈП “Путеви Србије“, Уговорима о раду закљученим са запосленима и Програмом пословања за текућу годину усвојеним од стране Владе Републике Србије, тако да не постоје листе, мапе и пословне процедуре за обрачун и исплату зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених и руководства.

Одредбама члана 8 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, уређено је да су контролне активности писане политике и процедуре и њихова примена, а успостављају се ради пружања разумног уверавања да су ризици који утичу на постизање циљева ограничени на прихватљив ниво.

Откривена неправилност:

Предузеће није донело писане политике и процедуре којима се уређује обрачун и исплата зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених, што није у складу са одредбама члана 8 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Препорука број 1:

Препоручујемо Предузећу да донесе писане политике и процедуре којима се уређује обрачун и исплата зарада, накнада зарада и накнада трошкова запослених.

4) Информисање и комуникација

За успешно функционисање система финансијског управљања и контроле од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

Информације и комуникација обухватају принципе: прибављања, креирања и употребе релевантних и квалитетних информација; размену информација, укључујући циљеве и одговорности за интерну контролу и комуникацију са екстерним странама о питањима која утичу на функционисање компоненти интерне контроле, а све са циљем подстицања функционисања интерне контроле.

У Предузећу је образован Сектор за управљачко-информационе системе у саобраћају у оквиру којег се обављају послови развоја и имплементације

информационих технологија и електронских система за наплату путарине, који је задужен за базе података, обраду података, одржавања управљачко-информационих система и друге послове.

Успостављен је систем писане, електронске и вербалне комуникације, у циљу омогућавања запосленима да добију информације неопходне за обављање посла. Сачињавају се извештаји за руководство у вези са остваривањем прихода, извршењем финансијских и других планова и обезбеђивањем информација о расположивим средствима за реализацију пословних активности.

Комуникација између руководства и Надзорног одбора се редовно врши приликом одржавања седница Надзорног одбора.

За потребе екстерне транспарентности, Предузеће објављује Информатор о раду у складу са чланом 39 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја¹⁷.

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле, његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се обавља на неколико начина: текућим увидом од стране запослених, самопроцењивањем које спроводе руководиоци и активностима интерне ревизије.

Предузеће је сачинило кварталне извештаје о степену реализације Програма пословања за 2021. годину, у складу са чланом 63 Закона о јавним предузећима.

2. Интерна ревизија

Одредбама члана 82 Закона о буџетском систему прописано је да Корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију. За успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран је руководиоца корисника јавних средстава.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору¹⁸, прописани су начини на који корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију.

Предузеће има успостављену и организовану интерну ревизију, а интерним општим актима Предузећа је уређено обављање послова интерне ревизије. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Предузећу, у оквиру Одељења за интерну ревизију, систематизовано је радно место руководиоца Одељења за интерну ревизију и радно место интерног ревизора, за које су предвиђена два извршиоца. Послове интерне ревизије обављају два запослена, руководиоца Одељења за интерну ревизију и један интерни ревизор.

Предузеће је донело Повељу интерне ревизије I Број: 953-10510 од 28. јуна 2011. године, Етички кодекс I Број: 953-10511 од 28. јуна 2011. године, Стратешки план Интерне ревизије за период 2020 - 2022. година I Број: 953-1478 од 21. јануара 2020. године, Годишњи план рада интерне ревизије за 2021. годину I Број: 953-6182 од 11. марта 2021. године и има сачињена четири извештаја о извршеним ревизијама у 2021. години.

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр.120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13

Дана 31. марта 2022. године Предузеће је доставило Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2021. годину.

Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије

Ради отклањања неправилности утврђених у поступку ревизије, Јавно предузеће „Путеви Србије“ је предузело следеће мере:

- 1) Два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему су обезбедила нове банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним износима путарине у току обрачунског периода од месец дана, издате дана 1. и 13. априла 2022. године, после којих, остварени промет по рачунима за месец април и месец мај 2022. године, није прекорачио дозвољену потрошњу.
- 2) Предузеће је у обрачуну зараде за в. д. директора за март 2022. године, извршило умањење зараде за износ више обрачунате зараде за јануар и фебруар 2022. године у бруто износу од 44.250 динара и почев од зараде за март 2022. године врши обрачун зараде за в. д. директора у складу са законом.

Прилог 3 – Приходи од путарине за 2021. годину

Законом о накнадама за коришћење јавних добара¹⁹, уређене су накнаде за коришћење јавних добара, међу којима и накнада за коришћење јавних путева. Јавни пут јесте пут у смислу Закона о путевима²⁰, којим је уређен правни положај јавних путева.

Једна од накнада за коришћење јавних путева, која је прописана одредбама члана 186 став 1 тачка 3) Закона о накнадама за коришћење јавних добара, јесте накнада за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (у даљем тексту: путарина).

Предузеће је у пословним књигама и финансијским извештајима за 2021. годину, исказало приходе од путарине за 2021. годину у износу од 26.092.552.428 динара, а њена структура је приказана у следећој табели:

Табела број 2: Структура прихода од путарине за 2021. годину

	у динарима
Приходи од путарине за 2021. годину	Износ
Приходи од путарине за моторна возила домаће и стране регистрације наплаћени у динарима	9.079.506.510
Приходи од путарине наплаћени у EUR	3.016.181.182
Приходи од путарине по рачунима	84.821.400
Приходи од пуњења тагова – припејд	9.546.274.840
Приходи од пуњења тагова – постпејд	4.360.151.791
Приходи од путарине - остали	5.616.705
Укупно	26.092.552.428

1. Приходи од путарине за моторна возила домаће и стране регистрације наплаћени у динарима износе 9.079.506.510 динара.

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19 – усклађени дин. изн., 156/20 - усклађени дин. изн., и 15/21 – доп. усклађених дин. изн.)

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон

Обвезник путарине је власник моторног возила домаће и стране регистрације. Основица за путарину је дужина релације јавног пута коју возило прелази изражена у километрима. Висина накнаде за путарину за један километар јавног пута прописана је у Прилогу 10, Табела 10 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

У затвореном систему за наплату путарине, какав је у Републици Србији, накнада се израчунава тако што се прописана висина путарине, за одређену категорију возила, множи са дужином пређене релације. Дужине релација су одређене пројектним извештајем „Референтни систем мреже државних путева I и II реда на територији Републике Србије“ и Новелацијама Референтног система услед промена насталих на мрежи државних путева, које сачињава за потребе Јавног предузећа „Путеви Србије“, извођач радова Предузеће за саобраћај и економију, информатику и пројектовање, инжењеринг и консалтинг „С ПРОЈЕКТ“ д. о. о. Београд. Наведене извештаје је усвојио в. д. директора Предузећа.

Износ накнаде за одређену деоницу јавног пута, који је примењиван за 2021. годину, утврђен је Одлуком о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина)²¹. Ову одлуку доноси Надзорни одбор Предузећа а сагласност на исту даје Влада доношењем решења. У складу са овом одлуком Предузеће формира ценовник у динарима за наплату путарине за возила са домаћим регистарским ознакама.

Путарина се плаћа на наплатним станицама Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд које је управљач јавног пута у складу са Законом о путевима и Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд са Законом о јавним предузећима²².

За моторна возила домаће регистрације путарина се утврђује и наплаћује у динарима а за моторна возила стране регистрације путарина се плаћа у динарима или еврима.

У затвореном систему за наплату путарине користе се магнетне картице и/или уређаји за електронску наплату путарине (ЕНП) на основу којих се утврђују улазна и излазна наплатна станица, односно релација, за коју ће се извршити наплата путарине.

Наплата путарине се врши на деоницама аутопутева Е-70 Београд – Шид, Е-75 Суботица - Београд - Прешево, Е-80 Ниш - Димитровград и Е-763 Београд – Чачак.

Начин обављања послова наплате путарине у 2021. години, Предузеће је уредило Правилником о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта²³, који је донео в. д. директора Предузећа.

Наплата путарине за возила домаћих и страних регистарских ознака може се вршити безготовински путем домаћих и иностраних платних картица.

Средства од путарине наплаћена готовински и безготовински, уплаћују се на подрачун буџетског рачуна – Посебна накнада за употребу државног пута, његовог дела или путног објекта (путарина), који се води код Управе за трезор, бр. 840-714581843-92, у складу са одредбама члана 268 Закона о накнадама за коришћење јавних добара којим је прописано да се накнаде за коришћење јавних добара утврђене овим законом уплаћују на рачуне прописане за уплату јавних прихода. Са овог рачуна,

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 40/19, 54/19, 77/19 и 15/21

²² „Службени гласник РС“, број 82/16

²³ Заведен под бр. V 953-15228 дана 1. јула 2021. године и претходно важећи заведен под бр. V 953-12443 дана 19. јуна 2017. године

средства се истог дана када су уплаћена, преносе у истом износу на рачун за редовно пословање Предузећа који је отворен код Управе за трезор, у складу са одредбама члана 214 овог закона којим је прописано да приходи остварени од накнада из члана 186 став 1 овог закона на државном путу припадају управљачу државног пута и уплаћују се управљачу државног пута.

2. Приходи од путарине наплаћени у EUR износе 3.016.181.182 динара. Исказани су по основу путарине коју су учесници у саобраћају са страним регистарским таблицама платили у ефективном страном новцу - еврима.

Предузеће је са „АИК БАНКА“ а. д. Ниш, закључило Уговор о пријему пазара у ефективном страном новцу, дана 30. марта 2007. године. „АИК БАНКА“ а. д., на основу Записника и потписаног налога за уплату ефективног страног новца врши уплату на девизни рачун Предузећа истога дана када је примљен. Истога дана, банка врши откуп девиза по куповном курсу за девизе Народне банке Србије, а динарску противвредност откупљених девиза уплаћује на подрачун буџетског рачуна – Посебна накнада за употребу државног пута, његовог дела или путног објекта (путарина), који се води код Управе за трезор, бр. 840-714581843-92.

У складу са наведеним Уговором о пријему пазара у ефективном страном новцу, в. д. директора је издао Генерално овлашћење бр. 953-3408 од 20. фебруара 2017. године, којим се овлашћује „АИК БАНКА“ а. д. Ниш, да истог дана по извршеној уплати ефективног страног новца на девизни рачун Предузећа изврши откуп девиза по куповном курсу за девизе Народне банке Србије на дан откупа и динарску противвредност откупљених девиза истог дана уплати на прописани рачун јавних прихода.

Путарина за моторна возила стране регистрације наплаћује се у динарима или еврима. Усклађивање се врши при промени средњег курса евра од +/-1%.

У складу са наведеним у претходном пасусу, формиран је ценовник у еврима за наплату путарине за возила са страним регистарским ознакама.

3. Приходи од путарине по рачунима износе 84.821.400 динара а односе се на путарину обрачунату по фактурама које су издате за куповину месечне и годишње претплатне карте за возила домаће регистрације и које су издате за коришћење градске карте.

Претплатне карте се купују за деоницу аутопута а њихова висина се обрачунава тако што се износ накнаде за одређену деоницу аутопута множи, за одређену категорију возила, бројем 40 за месечне претплатне карте, односно бројем 400 за годишње претплатне карте.

Предузеће издаје претплатне карте на основу захтева корисника за добијање претплатне карте, доказа о извршеној уплати путарине по предрачуну и друге документације (копије саобраћајне дозволе, потврде о регистрацији возила и др.).

Градске карте се издају физичким лицима која имају пребивалиште у градским општинама из територијалне јединице која има закључен уговор са Предузећем, за једно путничко моторно возило прве категорије, у власништву подносиоца захтева. Градска карта ослобађа трошкове путарине на релацији која је у истој карти назначена.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ је закључило уговор са Градом Београдом, Градском управом града Београда, Секретаријатом за саобраћај, број 454-347 од 24. марта 2021. године, којим су уређени начин и услови под којима град Београд плаћа

путарину у име физичких лица са пребивалиштем на подручју градских општина Гроцка, Младеновац и Сопот, за употребу дела аутопута Е-75 за 2021. годину.

У складу са овим уговором, а на основу листинга прелазака возила корисника градских карата, Предузеће месечно испоставља фактуре Градској управи града Београда, Секретаријату за саобраћај.

Поред физичких лица са пребивалиштем на подручју наведених градских општина града Београда, градске карте су издате и физичким лицима са пребивалиштем на подручју градских општина града Ниша и општине Сврљиг.

4. Приходи од пуњења тагова – припејд износе 9.546.274.840 динара а односе се на плаћање путарине за моторна возила физичких и правних лица, домаће и стране регистрације, која се врши путем уређаја за електронску наплату путарине (у даљем тексту: ЕНП) у припејд систему у коме се, уплатом одговарајућег износа, може остварити одређени попуст, у складу са важећом скалом попушта коју одређује Јавно предузеће „Путеви Србије“ као управљач јавног пута.

На основу Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина), за куповину допуна уплатом на рачун Јавног предузећа „Путеви Србије“, од износа 10.000 динара и више, остварује се попуст, и то како је дато у следећој табели:

Табела број 3: Попуст за куповину допуна пуњења уређаја за ЕНП

у динарима

Вредност авансне уплате унете у уређај за електронску наплату путарине	Попуст на унети износ
10.000-25.000	4%
25.001-50.000	6%
50.001-100.000	8%
100.001 и више динара	10%

Куповина допуне пуњења уређаја за ЕНП, може се извршити на наплатним станицама без попушта. Вредност минималне допуне износи 2.000 динара.

Електронска наплата омогућава електронску наплату путарине без заустављања возила, употребом уређаја за ЕНП. Корисник аутопута може вршити плаћање путарине путем уређаја за ЕНП на којем је уписан износ допуне коју је корисник унапред уплатио (припејд).

Електронску наплату путарине може да користи свако правно и физичко лице које купи уређај за ЕНП на овлашћеном дистрибутивном месту.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ је закључило са Градом Новим Садом, Уговор о плаћању посебне накнаде за употребу дела аутопута Е-75 за 2020. годину, бр. XIII-229/2020 од 11. фебруара 2020. године и Уговор о плаћању посебне накнаде за употребу дела аутопута Е-75 за 2021. годину, бр. XIII- 279/2021 од 9. марта 2021. године, којима су уређени услови и начин под којима Град Нови Сад пружа материјалну подршку грађанима насељеног места Ковиљ на територији Града Новог Сада, на име накнаде за употребу дела аутопута Е-75 (путарине), на релацији Ковиљ – Нови Сад југ и обратно.

Материјална подршка се обезбеђује за највише 44 проласка месечно, у оба смера, по једном возилу, по цени од 80 динара у једном смеру, са ПДВ-ом. Корисници

средстава за покриће трошкова путарине су грађани насељеног места Ковиљ који су на основу решења Градске управе за социјалну и дечију заштиту, остварили право на материјалну подршку.

У складу са овим уговорима, а на основу листинга пролазака возила који сачињава Предузеће, обрачуна који сачињава Град Нови Сад о појединачној вредности материјалне подршке коју ће корисници моћи да рефундирају на уређај за ЕНП и авансне уплате путарине коју је извршио Град Нови Сад, Предузеће месечно испоставља фактуре Граду Новом Саду. На вредност допуна по фактурама, не одобрава се попуст.

Услуга допуне уређаја за ЕНП у припејд систему обавља се у пословницама и наплатним станицама Јавног предузећа „Путеви Србије“ и код овлашћених дистрибутера са којима је Предузеће закључило уговор о продаји и допуни уређаја за ЕНП, у име и за рачун Јавног предузећа „Путеви Србије“. Основ за закључење уговора су одлуке које је донео директор Предузећа, и то:

- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера за продају и допуну уређаја за електронску наплату путарине (ТАГ-а)²⁴;
- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у припејд систему²⁵;
- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у припејд систему²⁶;
- Одлука о висини провизије дистрибутерима за услуге пуњења ТАГ-ова за електронску наплату путарине²⁷;
- Одлука о висини провизије дистрибутерима за услуге обављања послова дистрибуције електронске наплате путарине у припејд систему²⁸ и др.

Јавно предузеће „Путеви Србије“, месечно испоставља фактуру дистрибутеру за вредност наплаћених средстава од извршених допуна на уређаје за ЕНП, на основу извештаја о извршеним трансакцијама које дистрибутер доставља Предузећу.

5. Приходи од пуњења тагова – постпејд износе 4.360.151.791 динара а односе се на плаћање путарине за моторна возила правних лица, домаће и стране регистрације, које се врши електронском наплатом путем уређаја за ЕНП конфигурисаним у постпејд систему.

Плаћање путарине у постпејд систему се врши на основу испостављених рачуна за остварено коришћење аутопутева, уз претходно закључен уговор са Јавним предузећем „Путеви Србије“ као управљачем јавног пута и достављене неопозиве банкарске гаранције са минималним роком важности од 60 дана.

Рачуни се испостављају у складу са спецификацијом пролазака која се доставља у прилогу рачуна.

Осим уговора закључених са корисницима ЕНП у постпејд систему, Предузеће је закључило и уговоре са дистрибутерима ЕНП у постпејд систему.

Уговорима је одређено да ће Предузеће кориснику односно дистрибутеру услуге ЕНП одобрити попуст од 5% на име остварене путарине уколико фактуру плати до 22. у наредном месецу, односно до 22. у месецу у којем је фактура издата.

²⁴ V број 953 - 14080 од 22. јула 2014. године

²⁵ V број 953 - 10575 од 18. априла 2019. године

²⁶ V број 953 - 11812 од 18. маја 2021. године

²⁷ I број 953 - 17454 од 22. новембра 2012. године

²⁸ V број 953 - 11801 од 18. маја 2021. године

Правни основ за уговарање попушта од 5% за наплату путем уређаја за ЕНП у постпејд систему је Одлука о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (путарина)²⁹, којом је уређено да уплатом месечног износа путарине реализоване у електронској наплати путарине у уговореном року, правно лице - власник једног или више уређаја за електронску наплату путарине остварује право на попуст од 5%.

Основ за закључење уговора са дистрибутерима ЕНП у постпејд систему су одлуке које је донео в. д. директор Предузећа, и то:

- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему³⁰;
- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине и уређаја за ЕНП у постпејд систему³¹;
- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему³²;
- Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине и ТАГ уређаја у постпејд систему³³;
- Одлука о висини провизије дистрибутерима за услуге обраде и дистрибуције ТАГ-ова за електронску наплату путарине у постпејд систему³⁴;
- Одлука о висини провизије дистрибутерима за услуге обављања послова дистрибуције уређаја за електронску наплату путарине у постпејд систему³⁵.

Уговорима за дистрибуцију електронске наплате путарине у постпејд систему закљученим са дистрибутерима, дефинисано је да је дистрибутер електронске наплате путарине у обавези да примени у пракси све накнадне измене напред наведених Одлука Јавног предузећа „Путеви Србије“ које су основ за закључење уговора, непосредно након ступања на снагу, без закључивања посебног анекса.

На основу Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, V број 953 - 10578 од 18. априла 2019. године и Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине и уређаја за ЕНП у постпејд систему, V број 953 - 9196 од 12. маја 2020. године, вредност банкарске гаранције мора да буде двоструко већа од износа месечне потрошње а на основу Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, V број 953 - 11811 од 18. маја 2021. године, вредност банкарске гаранције мора да покрије вредност остварене путарине за обрачунски период од месец дана.

Тачком 11. Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, V број 953 - 11811 од 18. маја 2021. године, уређено је да ступањем на снагу ове Одлуке, ставља се ван снаге претходно важећа Одлука о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине и уређаја за ЕНП у постпејд систему, V број 953 - 9196 од 12. маја 2020. године.

У поступку ревизије је утврђено да два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему нису поштовали уговорне одредбе и одлуке директора

²⁹ „Службени гласник РС“, бр. 40/19, 54/19, 77/19 и 15/21

³⁰ V број 953 - 11811 од 18. маја 2021. године

³¹ V број 953 - 9196 од 12. маја 2020. године

³² V број 953 - 10578 од 18. априла 2019. године

³³ V број 953 - 8086 од 15. априла 2015. године

³⁴ V број 953 - 12066 од 14. јуна 2017. године

³⁵ V број 953 - 11807 од 18. маја 2021. године

Предузећа о вредности банкарске гаранције, и то у износима како је дато у следећој табели:

Табела број 4: Прекорачење дозвољене потрошње

Дистрибутер: **ENP ADRIA д. о. о. Београд-Вождовац** **DS-24 ASIST д. о. о. Ниш-Медиана**
у динарима

Месец 2021.	Остварен промет	Дозвољена потрошња	Прекорачење дозвољене потрошње	Остварен промет	Дозвољена потрошња	Прекорачење дозвољене потрошње
Јануар	62.478.860	17.500.000	44.978.860	40.414.140	17.750.000	22.664.140
Фебруар	74.375.300	17.500.000	56.875.300	41.331.930	17.750.000	23.581.930
Март	90.918.500	17.500.000	73.418.500	47.090.180	17.750.000	29.340.180
Април	88.722.390	17.500.000	71.222.390	43.783.590	17.750.000	26.033.590
Мај	83.934.680	17.500.000	66.434.680	40.990.900	17.750.000	23.240.900
Јун	98.846.560	35.000.000	63.846.560	42.019.530	35.500.000	6.519.530
Јул	98.582.960	35.000.000	63.582.960	39.248.410	43.000.000	нема прекорачења
Август	98.550.490	35.000.000	63.550.490	41.271.270	43.000.000	нема прекорачења
Септембар	113.104.250	35.000.000	78.104.250	44.921.840	43.000.000	1.921.840
Октобар	117.293.160	70.000.000	47.293.160	55.254.530	43.000.000	12.254.530
Новембар	123.401.000	70.000.000	53.401.000	55.008.510	43.000.000	12.008.510
Децембар	121.740.250	70.000.000	51.740.250	49.444.300	43.000.000	6.444.300
Месец 2022.						
Јануар	100.595.970	70.000.000	30.595.970	47.676.060	43.000.000	4.676.060
Фебруар	121.697.470	70.000.000	51.697.470	46.345.290	43.000.000	3.345.290
Март	141.247.970	70.000.000	71.247.970	52.110.060	43.000.000	9.110.060
Април	133.367.540	140.000.000	нема прекорачења	50.268.810	53.000.000	нема прекорачења
Мај	139.492.050	140.000.000	нема прекорачења	45.404.990	53.000.000	нема прекорачења

Дистрибутер: ENP ADRIA д. о. о. Београд-Вождовац

Претходно пословно име правног лица ENP ADRIA д. о. о. Београд-Вождовац је било SINEZA CONSULTING д. о. о. Београд-Савски венац. Промена пословног имена је регистрована решењем Агенције за привредне регистре број БД 87842/2021 од 1. новембра 2021. године.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ и SINEZA CONSULTING д. о. о. Београд, закључили су Уговор број 454-1064 од 29. септембра 2017. године, чији је предмет: дистрибуција електронске наплате путарине у постпејд систему.

Према одредбама члана 12 овог Уговора, износ путарине у постпејд систему коју дистрибутер електронске наплате путарине може да оствари у току једног обрачунског периода по овом уговору, износи до 50% банкарске гаранције.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ и SINEZA CONSULTING д. о. о. Београд, закључили су и Анекс Уговора о обављању послова дистрибуције електронске наплате путарине у постпејд систему број 454-1202 од 9. септембра 2021. године. Према одредбама члана 3 овог Анекса, дистрибутер је у обавези да достави неопозиву,

безусловну банкарску гаранцију, чија вредност мора да покрије вредност остварене путарине за обрачунски период од месец дана, а према члану 13 овог Анекса, износ путарине у постпејд систему коју дистрибутер може да оствари у току обрачунског периода од месец дана по овом Анексу, представља износ обезбеђене банкарске гаранције.

У складу са чланом 3 овог Анекса, дистрибутер је на име обезбеђења извршења обавеза доставио две бланко менице регистроване код Народне банке Србије са меничним овлашћењем, за наплату износа дуга који није наплаћен банкарском гаранцијом.

Банка „Erste Bank“ а. д. Нови Сад, издала је дана 31. децембра 2019. године по налогу овог дистрибутера, у корист Јавног предузећа „Путеви Србије“, банкарску гаранцију за обезбеђење плаћања бр. 5400169165 на износ од 20.000.000 динара, са роком важења до 31. децембра 2020. године, дана 21. децембра 2020. године Анекс број 1 ове банкарске гаранције којим је износ гаранције повећан на износ од 35.000.000 динара, а рок важења продужен до 31. децембра 2021. године, дана 4. октобра 2021. године Анекс број 2 ове банкарске гаранције којим је износ гаранције повећан на износ од 70.000.000 динара, а рок важења продужен до 31. децембра 2021. године, дана 27. децембра 2021. године Анекс број 3 ове банкарске гаранције којим је рок важења гаранције продужен до 31. децембра 2022. године, као и дана 13. априла 2022. године Анекс број 4 ове банкарске гаранције којим је износ гаранције повећан на износ од 140.000.000 динара.

У складу са наведеним банкарским гаранцијама, уговорним одредбама и Одлукама директора Јавног предузећа „Путеви Србије“, износ путарине у постпејд систему коју дистрибутер електронске наплате путарине може да оствари у току обрачунског периода од месец дана (дозвољена потрошња) износи 17.500.000 динара за сваки месец почев од јануара до маја 2021. године (50% износа банкарске гаранције), 35.000.000 динара за сваки месец од јуна до августа 2021. године (100% износа банкарске гаранције), 70.000.000 динара за сваки месец од октобра 2021. године до марта 2022. године (100% износа банкарске гаранције) и 140.000.000 динара за сваки месечни период од априла 2022. године (100% износа банкарске гаранције).

Према подацима из Табеле број 4: Прекорачење дозвољене потрошње, дистрибутер електронске наплате путарине у постпејд систему ENP ADRIA д. о. о. Београд-Вождовац, прекорачио је дозвољену потрошњу, односно, остварио је износе путарине у постпејд систему у току обрачунског периода од месец дана, веће од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција, током свих 12 месеци 2021. године, и то у износима од 44.978.860 динара у месецу јануару до 78.104.250 динара у месецу септембру, као и у прва три месеца 2022. године, и то у износима од 30.595.970 динара у месецу јануару до 71.247.970 динара у месецу марту.

Прекорачење дозвољене потрошње и непокривање остварене путарине банкарским гаранцијама, није у складу са тачком 2 Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине и уређаја за ЕНП у постпејд систему³⁶, којом је одређено да вредност банкарске гаранције мора да буде двоструко већа од износа обрачунског периода потрошње, и тачком 7 Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему³⁷, којом је одређено да вредност банкарске гаранције мора да покрије вредност остварене

³⁶ V број 953 - 9196 од 12. маја 2020. године

³⁷ V број 953 - 11811 од 18. маја 2021. године

путарине за обрачунски период од месец дана, као ни са Уговором број 454-1064 од 29. септембра 2017. године и Анексом овог уговора број 454-1202 од 9. септембра 2021. године, које су закључили Јавно предузеће „Путеви Србије“ и дистрибутер SINEZA CONSULTING д. о. о. Београд.

Због прекорачења дозвољеног лимита месечне потрошње, одговорно лице из Одељења за електронску наплату путарине је сваког месеца путем мејла обавештавало дистрибутера да је у обавези да достави нову банкарску гаранцију, адекватног износа у складу са месечном потрошњом и да испуни обавезе предвиђене уговором и анексима уговора а у једном случају обавештење је путем поште упутио и извршни директор Сектора за наплату путарине, заведено под бројем 953-11811/21-4 дана 7. јуна 2021. године.

Међутим, Предузеће није покренуло процедуру за раскид уговора због кршења битних елемената уговора, у складу са чланом 12 Уговора број 454-1064 од 29. септембра 2017. године, нити је предузимало друге мере због тога што дистрибутер није доставио нову банкарску гаранцију, адекватног износа у складу са месечном потрошњом.

У поступку ревизије, дистрибутер је обезбедио нову гаранцију коју је издала „Erste Bank“ а. д. Нови Сад, дана 13. априла 2022. године и то Анекс број 4 банкарске гаранције бр. 5400169165 којим је износ гаранције повећан на износ од 140.000.000 динара.

После издавања ове гаранције, остварени промет по рачунима за месец април и месец мај 2022. године, није прекорачио дозвољену потрошњу.

Дистрибутер: DS-24 ASIST д. о. о. Ниш-Медиана

Јавно предузеће „Путеви Србије“ и DS-24 ASIST д. о. о. Ниш-Медиана, закључили су Уговор о обављању послова дистрибуције електронске наплате путарине у постпејд систему, број 454-1702 од 31. октобра 2019. године.

Према одредбама члана 12 овог Уговора, износ путарине у постпејд систему коју дистрибутер електронске наплате путарине може да оствари у току једног обрачунског периода по овом уговору, износи до 50% банкарске гаранције.

Јавно предузеће „Путеви Србије“ и DS-24 ASIST д. о. о. Ниш, закључили су и Анекс Уговора о обављању послова дистрибуције електронске наплате путарине у постпејд систему (пречишћен текст) број 454-1204 од 9. септембра 2021. године. Предмет уговора је дистрибуција електронске наплате путарине у постпејд систему, у име и за рачун Јавног предузећа „Путеви Србије“.

Према одредбама члана 3 овог Анекса, дистрибутер је у обавези да достави неопозиву, безусловну банкарску гаранцију, чија вредност мора да покрије вредност остварене путарине за обрачунски период од месец дана, а према члану 13 овог Анекса, износ путарине у постпејд систему коју дистрибутер може да оствари у току обрачунског периода од месец дана по овом Анексу, представља износ обезбеђене банкарске гаранције.

Банка „ProCredit Bank“ а. д. Београд, издала је дана 22. маја 2020. године, по налогу дистрибутера DS-24 ASIST д. о. о. Ниш, у корист Јавног предузећа „Путеви Србије“, банкарску гаранцију за обезбеђење плаћања бр. 700761-020137/ММ на износ од 35.500.000 динара, са роком важења до 28. јула 2021. године, дана 26. јула 2021. године банкарску гаранцију бр. 700761-021402/ВВ на износ од 43.000.000 динара, са роком важења од 29. јула 2021. године до 28. септембра 2022. године и дана 1. априла

2022. године банкарску гаранцију бр. 700761-022297/MV на износ од 10.000.000 динара, са роком важења од 1. априла 2022. године до 1. априла 2023. године.

У складу са наведеним банкарским гаранцијама, уговорним одредбама и Одлукама директора Јавног предузећа „Путеви Србије“, износ путарине у постпејд систему коју дистрибутер електронске наплате путарине може да оствари у току обрачунског периода од месец дана (дозвољена потрошња) износи 17.750.000 динара за сваки месец почев од јануара до маја 2021. године (50% износа банкарске гаранције), 35.500.000 динара за месец јун 2021. године (100% износа банкарске гаранције), 43.000.000 динара за сваки месец од јула 2021. године до марта 2022. године (100% износа банкарске гаранције) и 53.000.000 динара за сваки месечни период од априла 2022. године (100% износа банкарске гаранције).

Према подацима из Табеле број 4: Прекорачење дозвољене потрошње, дистрибутер електронске наплате путарине у постпејд систему DS-24 ASIST д. о. о. Ниш, прекорачио је дозвољену потрошњу, односно, остварио је износе путарине у постпејд систему у току обрачунског периода од месец дана, веће од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција, за 10 месеци 2021. године, и то у износима од 1.921.840 динара у месецу септембру до 29.340.180 динара у месецу марту, као и у прва три месеца 2022. године, и то у износима од 3.345.290 динара у месецу фебруару до 9.110.060 динара у месецу марту.

Прекорачење дозвољене потрошње и непокривање остварене путарине банкарским гаранцијама, није у складу са тачком 9 Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине и уређаја за ЕНП у постпејд систему³⁸, којом је одређено да вредност банкарске гаранције мора да буде двоструко већа од износа обрачунског периода потрошње, са тачком 7 Одлуке о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему³⁹, којом је одређено да вредност банкарске гаранције мора да покрије вредност остварене путарине за обрачунски период од месец дана, као ни са Уговором број 454-1702 од 31. октобра 2019. године и Анексом овог уговора број 454-1204 од 9. септембра 2021. године, које су закључили Јавно предузеће „Путеви Србије“ и дистрибутер DS-24 ASIST д. о. о. Ниш.

Због прекорачења дозвољеног лимита месечне потрошње, одговорно лице из Одељења за електронску наплату путарине је путем мејла обавештавало дистрибутера да је у обавези да достави нову банкарску гаранцију, адекватног износа у складу са месечном потрошњом и да испуни обавезе предвиђене уговором и анексима уговора.

Међутим, Предузеће није покренуло процедуру за раскид уговора због кршења битних елемената уговора, у складу са чланом 12 Уговора број 454-1702 од 31. октобра 2019. године, нити је предузимало друге мере због тога што дистрибутер није доставио нову банкарску гаранцију, адекватног износа у складу са месечном потрошњом.

У поступку ревизије, дистрибутер је обезбедио нову гаранцију коју је издала „ProCredit Bank“ а. д. Београд, дана 1. априла 2022. године и то банкарску гаранцију бр. 700761-022297/MV на износ од 10.000.000 динара, са роком важења од 1. априла 2022. године до 1. априла 2023. године, којом је укупан износ гаранције повећан на износ од 53.000.000 динара.

После издавања ове гаранције, остварени промет по рачунима за месец април и месец мај 2022. године, није прекорачио дозвољену потрошњу.

³⁸ V број 953 - 9196 од 12. маја 2020. године

³⁹ V број 953 - 11811 од 18. маја 2021. године

Према објашњењу одговорног лица, Предузеће није раскидало уговоре са дистрибутерима електронске наплате путарине у постпејд систему који нису испуњавали уговорне обавезе, из следећих разлога:

- приход од електронске наплате путарине у постпејд систему би био значајно мањи да су уговори раскинути,
- Предузеће није имало финансијску штету због неиспуњавања уговорних обавеза,
- ради се о дугорочном пословном односу код којег је одржавање уговора на снази у интересу Предузећа, дистрибутера и крајњих корисника,
- дистрибутерима није у интересу да не измирују своје обавезе јер би у том случају остали без прихода у наредном периоду а Предузеће би покренуло поступак активирања банкарске гаранције и достављених меница,
- ангажовањем предузећа без предузимања казнених мера, број дистрибутера који нису испуњавали уговорне обавезе је сведен на два дистрибутера која су наведена у извештају Државне ревизорске институције,
- Предузеће је у поступку доношења нових мера у циљу спречавања дистрибутера ЕНП у постпејд систему да касне са извршавањем уговорних обавеза.

Откривена неправилност:

Предузеће није покренуло процедуру за раскид уговора због кршења битних елемената уговора, закључених са два дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, нити је предузимало друге мере против ова два дистрибутера. На позив Предузећа, ова два дистрибутера нису обезбедила нове банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним износима путарине у току обрачунског периода од месец дана, што није у складу са уговорима закљученим са овим дистрибутерима и одлукама о условима за избор овлашћених дистрибутера електронске наплате путарине у постпејд систему, које је донео в. д. директор Предузећа.

Један дистрибутер је остварио износе путарине у постпејд систему веће од дозвољених износа према вредностима обезбеђених банкарских гаранција, током свих 12 месеци 2021. године, и то у износима од 44.978.860 динара до 78.104.250 динара, као и у прва три месеца 2022. године, у износима од 30.595.970 динара до 71.247.970 динара. Други дистрибутер је остварио износе путарине веће од дозвољених за 10 месеци 2021. године, у износима од 1.921.840 динара до 29.340.180 динара, и у прва три месеца 2022. године, у износима од 3.345.290 динара до 9.110.060 динара.

У поступку ревизије, дистрибутери су обезбедили нове банкарске гаранције, адекватног износа у складу са оствареним износима путарине у току обрачунског периода од месец дана, после којих, остварени промет по рачунима за месец април и месец мај 2022. године, није прекорачио дозвољену потрошњу.

6. Приходи од путарине - остали износе 5.616.705 динара и односе се на приходе од накнаде штете за неплаћену путарину и приходе од путарине по другим основама.

7. Ослобађања

У складу са одредбама члана 199 Закона о накнадама за коришћење јавних добара, путарина се не плаћа за возила МУП-а, хитне помоћи, Војске Србије, ватрогасних јединица и возила под пратњом.

По одобрењу управљача јавног пута путарина се не плаћа за возила особа са инвалидитетом утврђеним у одређеном проценту, републичке инспекције за државне путеве и републичке инспекције за друмски саобраћај, правних лица који обављају послове одржавања и заштите јавног пута за чије коришћење се плаћа путарина, за возила која су у функцији организовања и контроле наплате путарине, за превоз у оквиру хуманитарних акција и за возила међународних мировних мисија.

Износи путарине који нису наплаћени за возила за која се не плаћа путарина у складу са законом, дати су у следећој табели:

Табела број 5: Износи неплаћене путарине за возила за која је прописано ослобађање од плаћања путарине

у динарима	
Возила за која је прописано ослобађање од плаћања путарине	Износи путарине који нису наплаћени
МУП	90.899.830
Хитна помоћ	58.040.220
Војска Србије	52.047.990
Ватрогасне јединице	36.920
Особе са инвалидитетом	43.029.580
Републичке инспекције	654.140
Одржавање аутопута	570.962.420
Организовање и контрола наплате путарине	16.125.960
Мировне мисије	1.770.630
Хуманитарне акције	6.218.330
Остало	61.058.770
УКУПНО	900.844.790

На основу наведеног, за возила за која је прописано ослобађање од плаћања путарине, иста није наплаћена у износу од 900.844.790 динара, од чега за возила правних лица који обављају послове одржавања и заштите јавног пута за чије коришћење се плаћа путарина у износу од 570.962.420 динара (63%).

Законом о накнадама за коришћење јавних добара у члану 199 став 6 дефинисано је да се начин остваривања права на попуст, као и критеријуми за остваривање права на попуст ближе уређују подзаконским актом који доноси министар у чијој су надлежности послови саобраћаја.

До дана вршења ове ревизије надлежни министар није донео подзаконски акт којим се ближе уређује начин остваривања права на попуст, као и критеријуми за остваривање права на попуст на плаћање путарине, како је предвиђено чланом 199 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

Прилог 4 – Зараде и накнаде зарада за 2021. годину

1. Усклађеност Општег акта и уговора о раду са одговарајућим одредбама Закона о раду у делу који се односи на зараде и накнаде зарада

Права, обавезе и одговорности из радног односа, као и зараде и накнаде зарада запослених у Предузећу уређени су Законом о раду⁴⁰, Колективним уговором за Јавно предузеће „Путеви Србије“ I Број: 953-85 од 4. јануара 2021. године, Правилником о организацији и систематизацији послова (пречишћен текст) VI Број: 953-2783 од 3. фебруара 2020. године, VI Број: 953-9533 од 16. априла 2021. године и VI Број: 953-18557 од 11. августа 2021. године, Одлуком којом се утврђују коефицијенти послова утврђених Правилником о организацији и систематизацији послова у Јавном предузећу „Путеви Србије“ VI Број: 953-25026 од 2. децембра 2020. године и VI Број: 953-11509 од 14. маја 2021. године и уговорима о раду.

Дана 4. јануара 2021. године, Јавно предузеће „Путеви Србије“, као послодавац, репрезентативни синдикат код послодавца – Синдикална организација самосталног синдиката ЈП „Путеви Србије“ и Влада Републике Србије, као оснивач, закључили су Колективни уговор којим се, у складу са законом, уређују права, обавезе и одговорности запослених, међусобни односи учесника уговора, поступак измена и допуна овог уговора и друга питања од значаја за запослене и послодавца. Колективни уговор је ступио на снагу и примењује се од 20. јануара 2021. године.

Одредбама члана 3 став 1 Закона о раду прописано је да се колективним уговором код послодавца, у складу са законом, уређују права, обавезе и одговорности из радног односа.

Одредбама члана 63 Закона о раду прописано је: да је рад у сменама организација рада код послодавца према којој се запослени на истим пословима смењују према утврђеном распореду, при чему измена смена може да буде континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља; да је запослени који ради у сменама запослени који код послодавца код кога је рад организован у сменама у току месеца посао обављао у различитим сменама најмање трећину свог радног времена; да ако је рад организован у сменама које укључују ноћни рад, послодавац је дужан да обезбеди измену смена тако да запослени не ради непрекидно више од једне радне недеље ноћу, осим уколико се писмено не сагласи са тим.

Одредбама члана 108 став 4 Закона о раду прописано је општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Одредбама члана 49 став 1 тачка 3) Колективног уговора уређено је да запослени има право на увећану зараду за рад у сменама у висини од 10% од основице.

На основу наведеног, утврђено је да је Предузеће Колективним уговором уредило право на увећану зараду за рад у сменама у висини од 10% од основице, али да није дефинисало организацију рада у сменама и уредило начин признавања рада у сменама запосленима, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама за запослене у организационим деловима Предузећа код којих се рад обавља у сменама, што није у складу са одредбама чл. 3 став 1 и 108 став 4 Закона о раду, а у вези са одредбама члана 63 овог закона.

⁴⁰ „Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење

Према објашњењу одговорног лица у Предузећу, исплата сменског рада у износу од 10% на ефективан рад регулисана је Колективним уговором који је потписан у јануару 2021. године и врши се на основу карнета који се попуњавају у појединачним секторима, које оверавају извршни директори. Не постоји интерни акт којим је дефинисан и регулисан сменски рад. Процедуре око начина признавања сменског рада нису успостављене.

Откривена неправилност:

Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре које се односе на рад у сменама и није уредило начин признавања рада у сменама запосленима, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама за запослене у организационим деловима Предузећа код којих се рад обавља у сменама, што није у складу са одредбама чл. 3 став 1 и 108 став 4 Закона о раду, а у вези са одредбама члана 63 овог закона.

Препорука број 2:

Препоручујемо Предузећу да интерним општим актом уреди процедуре које се односе на рад у сменама и начин признавања рада у сменама запосленима, односно начин остваривања права на увећану зараду за рад у сменама, у складу са одредбама Закона о раду.

2. Примена одредби Закона о раду из Одељка VIII Зарада, накнада зараде и друга примања

Предузеће је извршило обрачун и исплату зарада и накнада зарада запосленима за 2021. годину у границама трошкова зарада и накнада зарада планираних Програмом пословања за 2021. годину.

Програм пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ за 2021. годину I Број: 953-4425/21-6 донео је Надзорни одбор дана 24. фебруара 2021. године (сагласност Владе Решењем 05 Број: 023-2139/2021 од 11. марта 2021. године), Програм о изменама и допунама Програма пословања за 2021. годину I Број: 953-14770/21-11 донет дана 29. јуна 2021. године (сагласност Владе Решењем 05 Број: 023-6214/2021-1 од 1. јула 2021. године) и Програм о изменама и допунама Програма пословања за 2021. годину I Број: 953-24510/21-9 донет је дана 25. новембра 2021. године (сагласност Владе Решењем 05 Број: 023-11055/2021 од 2. децембра 2021. године).

У поступку ревизије је утврђено да су зараде за јануар месец 2021. године обрачунате у износу од 179.293.529 динара, а исплаћене у износу од 174.056.137 динара, односно у износу мањем за 5.237.392 динара, јер је сагласност Владе Републике Србије на Програм пословања за 2021. годину добијена 11. марта 2021. године, па је исплата јануарске зараде извршена у складу са нивоом масе зарада за јануар 2020. године у износу од 174.105.360 динара из Програма о изменама и допунама Програма пословања за 2020. годину I Број: 953-26110/20-17 од 22. децембра 2020. године. По добијању сагласности Владе Републике Србије на Програм пословања за 2021. годину, исплаћена је разлика између обрачунате и исплаћене зараде за јануар месец 2021. године у наведеном износу.

Предузеће је у пословним књигама и финансијским извештајима за 2021. годину исказало трошкове зарада и накнада зарада у износу од 2.509.391.361 динара, а њихова структура је приказана у следећој табели:

Табела број 6: Структура трошкова по основу зарада и накнада зарада

	у динарима
Трошкови зарада и накнада зарада	Износ
Трошкови зарада и накнада зарада	2.151.999.047
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	357.392.314
Укупно	2.509.391.361

Укупна планирана маса средстава за зараде и накнаде зарада у 2021. години, по основу Програма пословања Јавног предузећа „Путеви Србије“ за 2021. годину од 25. новембра 2021. године, износи 2.178.409.682 динара са порезом и доприносима на терет запосленог, односно 2.541.114.894 динара са порезом и доприносима на терет запосленог и на терет послодавца.

Просечна месечна зарада по запосленом у Предузећу у 2021. години је износила 86.028 динара бруто, односно 62.086 динара нето.

Бруто зараде и накнаде зарада запослених за 2021. годину, обрачунате су и исплаћене у укупном износу од 2.151.999.047 динара, а њихова структура приказана је у следећој табели.

Табела број 7: Структура бруто зарада и накнада зарада запослених у 2021. години

	у динарима
Опис	Износ
Основна зарада за време проведено на раду – ефективан рад	1.374.656.228
Део зараде за радни учинак - стимулација	2.222.614
Увећање зараде за минули рад	59.671.751
Увећање за рад ноћу	51.693.555
Увећање за рад на дан државног празника који је нерадни дан	24.735.873
Увећање за рад у сменама	63.225.668
Накнаде зарада за време државног и верског празника	31.870.344
Накнаде зарада за време годишњег одмора	204.742.929
Накнаде зарада за време плаћеног одсуства	18.218.356
Накнада зараде због привремене спречености за рад до 30 дана (65%)	42.901.064
Накнада зараде због привремене спречености за рад до 30 дана (повреда на раду 100%)	8.812.107
Накнада трошкова исхране у току рада	155.065.680
Накнада трошкова регреса за коришћење годишњег одмора	102.505.555
Исплаћена зарада директора и косовски додатак	9.049.587
Остало (суспензија, војна вежба, заостала плаћања, прековремени рад)	2.627.736
Укупно:	2.151.999.047

Трошкови зарада и накнада зарада, исказани у износу од 2.151.999.047 динара, односе се на:

Основну зараду за време проведено на раду – ефективан рад, у износу од 1.374.656.228 динара, која се одређује на основу услова, утврђених правилником, потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду. Основна зарада се утврђује множењем износа месечно утврђене бруто основице (вредност бода) за обрачун зарада запослених, која износи 32.180 динара у 2021. години, са припадајућим коефицијентом систематизованог радног места сваког запосленог појединачно, сходно ефективном радном времену проведеном на раду у оквиру планиране месечне масе средстава за зараде утврђене програмом пословања за сваку календарску годину уз сагласност оснивача, у складу са одредбом члана 44 Колективног уговора.

Одредбама члана 47 Колективног уговора је уређено да се у изузетним случајевима, уговором о раду, може утврдити основна зарада у већем износу од основне зараде утврђене на основу елемената из општег акта, и то већи коефицијент за запосленог, уз ограничење да увећање коефицијента може бити до 20% износа коефицијента који су опредељени за поједине групе послове и да се поменуто увећање може извршити за највише до 1% од укупно запослених.

У поступку ревизије је утврђено да је у току 2021. године извршено увећање коефицијента за шест запослених, а да је у периоду пре 2021. године извршено увећање за још седам запослених у складу са наведеном одредбом колективног уговора.

Евиденције радног времена се воде у оквиру организационих јединица Предузећа у којима се сачињавају Обрачунски налози (карнети) које потписују извршни директори сектора, на основу којих се врши обрачун зарада.

Део зараде за радни учинак - стимулација, у износу од 2.222.614 динара, који се утврђује оценом обима и квалитета рада, као и односа запосленог према радним обавезама, па се сходно томе основна зарада запосленог увећава или умањује до 20% на основу образложене оцене резултата рада запосленог у писаној форми коју утврђује непосредни руководилац уз накнадну сагласност директора, а у складу са одредбом члана 48 Колективног уговора.

Увећање зараде за минули рад, у износу од 59.671.751 динара, које се утврђује по основу одредбе члана 49 став 1 тачка 5) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на увећану зараду по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца (минули рад) у висини од 0,4% од основице.

Увећање за рад ноћу, у износу од 51.693.555 динара, које се утврђује по основу одредбе члана 49 став 1 тачка 2) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на увећану зараду за рад ноћу у висини од 26% од основице.

Увећање за рад на дан државног празника који је нерадни дан, у износу од 24.735.873 динара, које се утврђује по основу одредбе члана 49 став 1 тачка 1) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на увећану зараду за рад на дан празника који је нерадни дан, у висини од 110% од основице.

Увећање за рад у сменама, у износу од 63.225.668 динара, које се утврђује по основу одредбе члана 49 став 1 тачка 3) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на увећану зараду за рад у сменама у висини од 10% од основице.

У поступку ревизије је утврђено да Предузеће није интерним општим актом уредило процедуре које се односе на рад у сменама.

Одредбама члана 63 став 2 Закона о раду прописано је да запослени који ради у сменама је запослени који код послодавца код кога је рад организован у сменама у току месеца посао обавља у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

Предузеће је обрачунало и исплатило увећану зараду за рад у сменама за 2021. годину у бруто износу од 63.225.668 динара, од чега за децембар 2021. године у износу од 6.086.437 динара за 1218 запослених.

Међутим, на изабраном узорку од 94 запослена (запослени на пословима систематизованим под називом водећи пословођа на наплатној станици и пословођа на наплатној станици), од којих је за 82 запослена исплаћена увећана зарада за рад у сменама за децембар 2021. године у износу од 428.603 динара, утврђено је да је за 41

запосленог неосновано обрачуната и исплаћена увећана зарада за рад у сменама у износу од 210.695 динара, јер запослени нису у складу са одредбама члана 63 став 2 Закона о раду, обављали посао у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

Према објашњењу одговорног лица у Предузећу, исплата сменског рада у износу од 10% на ефективан рад је регулисана Колективним уговором из јануара 2021. године, врши се на основу карнета које попуњава сваки сектор и оверава извршни директор и обрачунава се за скоро све инкасанте и за запослене у Сектору за управљачко информационе системе у саобраћају, који раде према планираном распореду за рад који траје непрекидно 24 часа. Начин обрачуна није вршен тако да се за сваког запосленог појединачно утврђује да ли је радио у смени или не и да ли му, сходно томе, треба извршити увећање зараде за 10% по основу сменског рада, јер је исплати увећања за рад у сменама претходно велики број судских пресуда и налаза судских вештака, по којима је Предузеће било у обавези да врши исплате по основу увећања за рад у сменама у односу на целокупну ефективу.

Откривена неправилност:

Предузеће је обрачунало и исплатило увећану зараду за рад у сменама за 2021. годину у бруто износу од 63.225.668 динара, од чега за децембар 2021. године у износу од 6.086.437 динара за 1218 запослених.

Међутим, на изабраном узорку од 94 запослена, од којих је за 82 запослена исплаћена увећана зарада за рад у сменама за децембар 2021. године у износу од 428.603 динара, утврђено је да је за 41 запосленог неосновано обрачуната и исплаћена увећана зарада за рад у сменама у износу од 210.695 динара, јер запослени нису у складу са одредбама члана 63 став 2 Закона о раду, обављали посао у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

Препорука број 3:

Препоручујемо Предузећу да обрачун и исплату зарада за рад у сменама врши у складу са одредбама Закона о раду.

Накнаду зарада за време државног и верског празника, у износу од 31.870.344 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 50 став 1 тачка 1) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде запосленог у претходних 12 месеци за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан.

Накнаду зарада за време годишњег одмора, у износу од 204.742.929 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 50 став 1 тачка 2) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде запосленог у претходних 12 месеци за време одсуствовања са рада ради коришћења годишњег одмора.

Накнаду зарада за време плаћеног одсуства, у износу од 18.218.356 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 50 став 1 тачка 3) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде запосленог у претходних 12 месеци за време одсуствовања са рада ради коришћења плаћеног одсуства.

Накнаду зараде због привремене спречености за рад до 30 дана (65%), у износу од 42.901.064 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 51 став 1 тачка 1) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на накнаду зараде за

време одсуствовања са рада на терет послодавца због привремене спречености за рад до 30 дана и то у висини од 65% просечне зараде запосленог у претходних 12 месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад.

Накнаду зараде због привремене спречености за рад до 30 дана (повреда на раду 100%), у износу од 8.812.107 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 51 став 1 тачка 2) Колективног уговора, којом је уређено да запослени има право на накнаду зараде за време одсуствовања са рада на терет послодавца због привремене спречености за рад до 30 дана и то у висини од 100% просечне зараде запосленог у претходних 12 месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, ако је спреченост проузрокована повредом на раду или професионалном болешћу.

Накнаду трошкова исхране у току рада, у износу од 155.065.680 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 55 Колективног уговора, којом је уређено да је послодавац дужан да запосленом обезбеди накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) месечно у висини од 7.590 динара, која у себи садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде и која се исплаћује запосленом сразмерно броју дана проведених на раду.

Накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, у износу од 102.505.555 динара, која се утврђује по основу одредбе члана 55 Колективног уговора, којим је уређено да је послодавац дужан да запосленом обезбеди регрес у износу од 4.108 динара, који у себи садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде и који се остварује у пуном износу за годишњи одмор у трајању од најмање 20 радних дана, а сразмерни део ако запослени има право на годишњи одмор у трајању краћем од 20 радних дана.

Исплаћену зараду директора и косовски додатак, у износу од 9.049.587 динара, при чему се зарада директора утврђује по основу Уговора о раду закљученим са в. д. директором Предузећа из 2013. године, а косовски додатак по основу Закључка Владе о прихватању Информације о обрачуну и исплати плата, зарада и накнада запосленима у органима, организацијама, службама и јавним предузећима са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија, 05 Број: 120-335/2007-14 од 25. децембра 2008. године.

Остало (суспензија, војна вежба, заостала плаћања, прековремени рад), у износу од 2.627.736 динара, и то на накнаду зараде за време привременог удаљења са рада у износу од 322.807 динара, накнаду зараде за време војне вежбе у износу од 138.414 динара, заостала плаћања у износу од 1.536.824 динара и увећану зараду за прековремени рад у износу од 629.691 динара.

У току вршења ревизије, утврђено је да Предузеће исправно врши обрачун пореза и доприноса у складу са Законом о порезу на доходак грађана⁴¹ и Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање⁴².

Предузеће је, у складу са одредбама члана 121 став 1 Закона о раду, приликом сваке исплате зарада и накнада зарада, запосленима достављало обрачун (платну листу), који садржи елементе прописане Правилником о садржају обрачуна зараде,

⁴¹ „Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 - испр., 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - одлука УС, 7/12 - усклађени дин. изн., 93/12, 114/12 - одлука УС, 8/13 - усклађени дин. изн., 47/13, 48/13 - испр., 108/13, 6/14 - усклађени дин. изн., 57/14, 68/14 - др. закон, 5/15 - усклађени дин. изн., 112/15, 5/16 - усклађени дин. изн., 7/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 7/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 4/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 5/20 - усклађени дин. изн., 153/20, 156/20 - усклађени дин. изн., 6/21 - усклађени дин. изн., 44/21, 118/21 и 132/21 - усклађени дин. изн.

⁴² „Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 7/12 - усклађени дин. изн., 8/13 - усклађени дин. изн., 47/13, 108/13, 6/14 - усклађени дин. изн., 57/14, 68/14 - др. закон, 5/15 - усклађени дин. изн., 112/15, 5/16 - усклађени дин. изн., 7/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 7/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 4/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 5/20 - усклађени дин. изн., 153/20, 6/21 - усклађени дин. изн., 44/21 и 118/21.

односно накнаде зараде⁴³.

3. Примена одредби Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору

Одредбама члана 1 став 1 Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору⁴⁴ прописано је да се овим законом одређује максимална зарада у јавном сектору и то, између осталог, у јавним предузећима чији је оснивач Република Србија.

Одредбама члана 2 став 1 овог закона је прописано да максимална зарада у јавном сектору не може бити већа од износа који се добија множењем највећег коефицијента за положај, утврђеног законом којим се уређују плате државних службеника и намештеника и основице утврђене законом о буџету за текућу годину, а ставом 2 је прописано да се зарадом сматра основна зарада, део зараде за радни учинак, накнада трошкова за исхрану у току рада, накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, у складу са законом о раду, као и друга примања која у складу са законом којим се уређује рад чине зараду.

Поред тога, одредбама члана 4 и 5 истог закона је прописано да запослени има право на увећану зараду по основу времена проведеног на раду за сваку годину рада остварену у радном односу у износу од 0,4% од основне зараде и да се износ максималне зараде може увећати само по основу времена проведеног на раду.

Одредбама члана 13 став 3 Закона о платама државних службеника и намештеника⁴⁵ прописано је да највећи коефицијент за положај има прва група положаја и да он износи девет, а одредбама члана 9 став 1 алинеја 10 Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину⁴⁶ прописано је да је за државне службенике и намештенике, почев од плате за децембар 2020. године, утврђена основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 21.476,61 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање, а од плате за март 2021. године утврђује се основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 21.787,87 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање.

У складу са наведеним, максимална зарада у јавном сектору за јануар и фебруар 2021. године не може бити већа од 193.289,49 динара у нето износу са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање, а такође, максимална зарада у јавном сектору у периоду март – децембар 2021. године не може бити већа од 196.090,83 динара у нето износу са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање.

У поступку ревизије је утврђено да је зарада в. д. директора Предузећа у нето износу обрачунавана у износу већем од износа максималне зараде у јавном сектору у току 2021. године. За јануар и фебруар 2021. године, зарада в. д. директора Предузећа је обрачуната и исплаћена у нето износу од 220.002 динара, са обрачунатим увећањем по основу минулог рада у нето износу од 10.784 динара. У периоду од марта до новембра 2021. године, зарада в. д. директора Предузећа је обрачуната и исплаћена у нето износу од 223.275 динара, са обрачунатим увећањем по основу минулог рада у нето износу од 10.946 динара. За децембар 2021. године, зарада в. д. директора Предузећа је обрачуната и исплаћена у нето износу од 223.375 динара⁴⁷, са

⁴³ „Службени гласник РС“, бр. 90/14 и 44/18 - др. закон

⁴⁴ „Службени гласник РС“, број 93/12

⁴⁵ „Службени гласник РС“, бр. 62/06, 63/06 - испр., 115/06 - испр., 101/07, 99/10, 108/13, 99/14 и 95/18

⁴⁶ „Службени гласник РС“, бр. 149/20, 40/21 и 100/21

⁴⁷ Приликом исплате децембарске зараде примењен је неопорезиви износ од 19.300 динара, уместо износа од 18.300 динара који је примењиван у току 2021. године из разлога што се децембарска зарада из 2021. године исплаћује у јануару 2022. године, када је

обрачунатим увећањем по основу минулог рада у нето износу од 10.946 динара.

На основу наведеног, Предузеће је обрачунало и исплатило зараду в. д. директора у нето износу већем за 15.929 динара, у јануару и фебруару 2021. године, у односу на утврђени износ максималне зараде у јавном сектору за јануар и фебруар 2021. године (220.002 – 10.784 – 193.289). Такође, у периоду од марта до новембра 2021. године, Предузеће је обрачунало и исплатило зараду в. д. директора у нето износу већем за 16.238 динара, у односу на утврђени износ максималне зараде у јавном сектору за јануар и фебруар 2021. године (223.275 – 10.946 – 196.091), а за износ од 16.338 је више обрачуната и исплаћена зарада и у децембру 2021. године (223.375 – 10.946 – 196.091).

Због непрописног обрачуна, Предузеће је в. д. директору више обрачунало и исплатило нето зараду у 2021. години у укупном износу од 194.338 динара.

У наредном приказу наводимо детаљан преглед обрачунатих зарада в. д. директора Предузећа по месецима у 2021. години у бруто и у нето износу, са израчунатим прекорачењима у односу на максимални износ зараде у јавном сектору.

Табела број 8: Преглед обрачунатих и исплаћених зарада в. д. директора Предузећа по месецима у 2021. години у бруто и нето износу са израчунатим прекорачењима у односу на максимални износ зараде у јавном сектору

-у динарима-

Месец у 2021. години	Обрачуната зарада у бруто износу	Износ увећања по основу минулог рада у бруто износу	Обрачуната зарада у нето износу	Износ увећања по основу минулог рада у нето износу	Обрачуната зарада умањена за износ минулог рада у нето износу	Разлика између обрачунате и максималне зараде у нето износу
	1	2	4	5	6 = 4-5	8 = 6 – макс. зарада
Јануар	311.230	15.384	220.002	10.784	209.218	15.929
Фебруар	311.230	15.384	220.002	10.784	209.218	15.929
Март	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Април	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Мај	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Јун	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Јул	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Август	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Септембар	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Октобар	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Новембар	315.898	15.615	223.275	10.946	212.329	16.238
Децембар	315.898	15.615	223.375	10.946	212.429	16.338
Укупно:						194.338

Предузеће је в. д. директору више обрачунало и исплатило нето зараду у 2021. години у укупном износу од 194.338 динара, јер је зарада в. д. директора предузећа у јануару и фебруару 2021. године утврђена у нето износу од 209.218 динара (без увећања по основу минулог рада), што је више за 15.929 динара у односу на максималну зараду у јавном сектору од 193.289 динара у датом периоду, у периоду од марта до новембра 2021. године утврђена је у нето износу од 212.329 динара (без увећања по основу минулог рада), што је више за 16.238 динара у односу на

извршено усклађивање неопорезивог износа са 18.300 динара на 19.300 динара, па је из тог разлога нето зарада в. д. директора увећана за 100 динара.

максималну зараду у јавном сектору од 196.091 динара у датом периоду, а у децембру 2021. године утврђена је у нето износу од 212.429 динара (без увећања по основу минулог рада), што је више за 16.338 динара у односу на максималну зараду у јавном сектору од 196.091 динара за дати период, што није у складу са одредбама члана 2 став 1 Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, којим је прописано да максимална зарада у јавном сектору не може бити већа од износа који се добија множењем највећег коефицијента за положај, утврђеног законом којим се уређују плате државних службеника и намештеника и основице утврђене законом о буџету за текућу годину.

Према објашњењу одговорног лица у Предузећу:

- основна зарада в. д. директора Предузећа се утврђује на основу Уговора о раду којим је утврђена основна зарада директора у нето износу од 170.162,04 динара, као производ основице утврђене Законом о буџету за 2014. годину⁴⁸ у износу од 18.906,90 динара и коефицијента 9, како је то прописано Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору;

- у периоду јануар 2018. године - децембар 2020. године, након престанка важења закона којим су зараде у јавном сектору умањиване за 10%, зарада в. д. директора у нето износу је увећавана за проценат увећања нето основице прописане законима о буџету за 2018, 2019. и 2020. годину;

- обрачун и исплата зарада вршени су према усвојеном Програму пословања за текућу годину, свака зарада у месечној динамици је приказивана кроз прописани Образац ЗИП-1 који се одобрава од стране Министарства финансија, Министарства за рад и Министарства привреде. У оквиру овог обрасца посебно се приказује укупно исплаћена маса и просечна зарада пословодства у оквиру рубрике пословодство (директори).

Према наведеном објашњењу, зарада в. д. директора из децембра 2020. године у износу од 295.845,88 динара представља основну зараду директора у бруто износу из јануара и фебруара 2021. године, која је додатно увећана по основу минулог рада у износу од 15.383,99 динара, тако да је укупна бруто зарада в. д. директора на почетку 2021. године износила 311.229,87 динара, како је и утврђено у поступку ревизије.

Међутим, описани поступак обрачуна зараде в. д. директора није у складу са прописаним начином обрачуна максималне зараде у јавном сектору, јер је у периоду јануар 2018. године - децембар 2020. године, вршено увећање нето зараде в. д. директора за проценат увећања нето основице прописане законима о буџету за 2018, 2019. и 2020. годину, уместо да је нето зарада в. д. директора утврђивана множењем највећег коефицијента за прву групу положаја из Закона о платама државних службеника и намештеника, и основице за обрачун и исплату плата за државне службенике и намештенике из закона о буџету, како је прописано Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, уз могућност увећања по основу минулог рада.

Откривена неправилност:

Предузеће је обрачунало и исплатило нето зараду в. д. директору за 2021. годину у износу већем од прописане максималне зараде у јавном сектору за 194.338 динара, што није у складу са одредбама члана 2 став 1 Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору.

⁴⁸ „Службени гласник РС“, бр. 110/13, 116/14 и 142/14

У поступку ревизије, Предузеће је доставило платне листе за в. д. директора за јануар, фебруар, март и април 2022. године. На основу достављених платних листа утврђено је следеће:

- Зараде в. д. директора за јануар и фебруар 2022. године обрачунате су у нето износу од 224.505 динара за сваки месец, без увећања по основу минулог рада, што је за 14.688 динара више за сваки месец од максималне зараде у јавном сектору која у 2022. години износи 209.817 динара⁴⁹ (деветоструки износ основице утврђене законом о буџету);

- Зараде в. д. директора за март и април 2022. године обрачунате су на прописани начин у нето износу од 209.817 динара, без увећања по основу минулог рада, што је једнако износу максималне зараде у јавном сектору за 2022. годину;

- У обрачуну зараде за март 2022. године извршено је умањење бруто зараде в. д. директора у износу од 44.250 динара⁵⁰, за колико је више обрачуната бруто зарада в. д. директора за јануар и фебруар 2022. године.

У поступку ревизије Предузеће је отклонило утврђене неправилности за 2022. годину тако што је у обрачуну зараде за в. д. директора за март 2022. године извршило умањење зараде за износ више обрачунате зараде за јануар и фебруар 2022. године у бруто износу од 44.250 динара и тако што почев од зараде за март 2022. године врши обрачун зараде за в. д. директора у складу са законом.

Трошкови превоза за долазак и одлазак са рада

У пословним књигама и финансијским извештајима за 2021. годину, Предузеће је исказало накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у износу од 155.420.015 хиљада динара. Ове накнаде су обрачунате у складу са чланом 54 став 1 тачка 1) Колективног уговора, којим је уређено да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз, и да запосленом припада накнада трошкова за долазак и одлазак са рада у висини пуне месечне цене превозне карте у јавном саобраћају или пола месечне превозне карте у зависности од временаведеног на раду.

Одредбама члана 18 став 1 тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана прописано је да се не плаћа порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу накнаде документованих трошкова превоза за долазак и одлазак са рада - до висине цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 4.359 динара месечно.

Одлуком VI Број: 953-3302 од 6. фебруара 2020. године, коју је донео в. д. директора Предузећа, одобрена је исплата накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са рада запосленима уз плаћање пореза на накнаду трошкова за превоз од 10% без коришћења неопорезивог износа.

⁴⁹ У складу са чланом 9 став 1 алинеја 12 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, број 110/21) прописана је основица за обрачун и исплату плата за државне службенике и намештенике у нето износу од 23.313,02 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање.

⁵⁰ Бруто зарада са увећањем по основу минулог рада износила је у јануару и фебруару 2022. године 335.290 динара, а у складу са Законом о максималној заради у јавном сектору, требало је да износи 313.165 динара. Разлика у исплаћеној бруто заради износила је 22.125 динара, што укупно за два месеца представља разлику од 44.250 динара, за коју је било неопходно извршити умањење више исплаћене зараде у јануару и фебруару 2022. године у бруто износу, како би се потом могли исправно обрачунати порез и доприноси из зараде и обрачунати нето зарада у износу од 221.459 динара са увећањем по основу минулог рада и у износу од 209.817 динара без увећања по основу минулог рада, што је једнако износу максималне зараде у јавном сектору за 2022. годину.

4. Усклађеност броја новозапослених у Предузећу са чланом 27к Закона о буџетском систему

На дан 31. децембра 2021. године, Предузеће је имало 2.133 запослена лица, од чега у радном односу на неодређено време 1.923 лица и у радном односу на одређено време 210 лица.

По захтевима Предузећа за давање сагласности за ново запошљавање код корисника јавних средстава, Комисија за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, донела је током 2021. године, на основу члана 27к ст. 1 и 4 Закона о буџетском систему⁵¹, шест Закључака којима је дата сагласност Предузећу за пријем у радни однос укупно 132 лица.

У поступку ревизије је утврђено да је предузеће у току 2021. године примило у радни однос 126 лица, од чега једно лице на неодређено време по основу закључка о сагласности за пријем у радни однос из 2020. године, једно лице на неодређено време по основу судске пресуде, три лица на одређено време по основу продужења радног века, десет лица на одређено време по основу замене и 111 лица на одређено време у својству приправника. Од наведених 126 лица, за укупно 112 (1+111) лица је било неопходно прибавити сагласност тела Владе за пријем у радни однос, што је Предузеће и прибавило.

Предузеће је радни однос са новим лицима засновало у складу са одредбама члана 27к ст. 1 и 4 Закона о буџетском систему, уз добијену сагласност тела Владе - Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно ангажовање код корисника јавних средстава.

У наставку наводимо преглед закључака из 2021. године по основу којих је Предузеће добило сагласност за пријем у радни однос за укупно 132 лица (пријем одређеног броја лица је извршен у току 2022. године), од чега се сагласност за 130 лица односи на заснивање радног односа на одређено време у својству приправника, а сагласност за два лица се односи на ангажовање по основу уговора о делу.

Табела број 9: Преглед датих сагласности Предузећу за ново запошљавање и додатно радно ангажовање

РБ	Закључак Комисије		Сагласност за пријем у радни однос		
	Број	Датум	Одређено	Уговор о делу	Укупно
1	112-3843/2021	27.04.2021.	40		40
2	112-7863/2021	27.08.2021.	63		63
3	112-8786/2021	28.09.2021.	10		10
4	112-8786/2021-1	28.09.2021.		1	1
5	112-12264/2021	27.12.2021.	17		17
6	112-12264/2021-1	27.12.2021.		1	1
Укупно			130	2	132

У поступку ревизије је утврђено да је у току 2021. године укупно 396 запослених засновало радни однос на неодређено време, који су у претходном периоду имали заснован радни однос на одређено време у Предузећу, и то: 19 запослених у првом кварталу, 119 запослених у другом кварталу, 152 запослена у трећем кварталу и 106 запослених у четвртном кварталу.

⁵¹ „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 и 118/21 - др. закон

Према објашњењу одговорног лица у Предузећу, 396 запослених који су засновали радни однос на неодређено време у току 2021. године су лица која су у претходном периоду примљена у радни однос на одређено време по основу добијених сагласности од стране Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, а потом су, с обзиром на то да су били у радном односу у трајању од две године⁵² (у одређеним случајевима и пре наведеног законског рока), по основу предлога извршних директора сектора и сагласности в. д. директора Предузећа, примљени у радни однос на неодређено време.

Предузеће је у току 2021. године имало ангажованих пет лица по уговору о делу и једно лице по уговору о привременим и повременим пословима (рад ван радног односа). Ангажовање лица преко омладинске и студентске задруге се врши у краћим временским периодима са мањим бројем лица ради обављања помоћних послова (углавном физичких послова), за која се плаћање врши по основу фактура испостављених од стране омладинских и студентских задруга за обављене послове. Број лица запослених на одређено време (изузев у својству приправника), лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге, као и посредством агенције за привремено запошљавање и лица ангажованих по другим основама (изузев лица у радном односу на одређено време ради замене одсутног запосленог до његовог повратка) није био већи од 10% укупног броја запослених на неодређено време, у складу са одредбама члана 27к став 4 Закона о буџетском систему.

Осим за избор директора, Законом о јавним предузећима није прописана обавеза да се избор и пријем лица у радни однос врши путем објављивања огласа о јавном конкурс.

Одредбом члана 6 став 1 Колективног уговора, уређено је да директор може одлучити да избор и пријем лица у радни однос изврши путем објављивања јавног огласа.

У поступку ревизије је утврђено да се запошљавање у Предузећу врши по основу закључака Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, којима претходи исказивање потреба за новим запосленима од стране појединих сектора у Предузећу и упућивање образложеног Захтева за давање сагласности за ново запошљавање код корисника јавних средстава надлежном Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Након добијања сагласности од стране Комисије, руководиоци сектора достављају предлоге за пријем у радни однос за лица, на које сагласност даје в. д. директора Предузећа.

Према објашњењу одговорног лица у Предузећу, у вези са начином на који је извршена селекција за пријем 112 лица у радни однос у предузећу (лица која су примљена по основу добијене сагласности од стране Комисије):

- не постоји писана процедура у Предузећу везано за селекцију запослених,
- Предузеће не оглашава потребу за пријем у радни однос у средствима јавног информисања, нити на интернет страници, јер законом није предвиђена обавеза за јавно предузеће да расписује конкурс за пријем у радни однос и

⁵² Одредбама члана 37 ст. 1 и 2 Закона о раду је прописано да уговор о раду може да се закључи на одређено време и да послодавац може закључити један или више уговора за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца.

- лице које испуњава услове за заснивање радног односа, обавља разговор са извршним директором сектора у којем се заснива радни однос, а који потом доставља предлог за пријем у радни однос на сагласност в. д. директору Предузећа.